

לשוננו לעם

עורך: משה פלורנטין

מתוך

כרך נד, תשס"ג-תשס"ד

האקדמיה ללשון העברית
מוגן בזכויות יוצרים

מעבר של מילים מחלק דיבר אחד לאחר לשם הבעת ריגושיות מתכונות העברית הישראלית המדוברת

תיאור התופעה והסברה

במסגרת מחקר שאני עוסקת בו בשנים האחרונות¹ ושעניינו שינוי דקדוקי צורני של יסודות לשוניים בעקבות שינוי בתפקידם, נתגלתה לי תופעה שכיחה בעברית הישראלית המדוברת – מילים השייכות במקורן לחלקי דיבר מסוימים "זזות" למחלקות המילים הריגושיות מהסוג של מילות קריאה, מילים מעצימות² ומילות חג"מ (=חסר גוף ומספר).³ כך למשל המילה **איך** המסווגת במקורה לקבוצת מילות שאלה, מתפקדת כמילה מעצימה בתוך משפט קריאת התפעלות בדוגמה "**איך** היא יפה, הבחורה הזאת!", והמילה **שיגעון** המשויכת למחלקת שמות העצם, "זזה" למחלקת מילות הקריאה במשפט "**שיגעון!** זכיתי בכרטיס טיסה ללונדון!". במחקרי מצאתי שהתופעה הנדונה נפוצה ביותר בעברית המדוברת בת זמננו, והיא אחת התופעות המעצבות את דמותה הדינמית, החיה, הטבעית של העברית הזאת לעומת העברית של הרבדים הקודמים. ניר (1989, עמ' 72–73) מציין כי בדיבור העממי בולטת התופעה של שימוש במילות תוכן (=מילים המסמנות ישות מסוימת או התרחשות בעולם) לשם הבעת רגשות. ה"מעברים" הנדונים קיימים גם בעברית לרבדיה, החל מהרובד המקראי. למשל, התנהגותה של המילה **טוב** במקרא: מילה זו משמשת בשכיחות גבוהה

1. ראה טרומר, תש"ס–תשס"א; טרומר, בדפוס; טרומר, תשס"ד.
2. כינוי זה נתן אליעזר רובינשטיין למילים דוגמת **מאוד**, **הכי**, **כל כך**, **ביותר**, **פחות**, **קצת**, המסמנות את שיעור העצמה של תכונה סקאלית כלשהי. קדרי, תשנ"ה, עמ' 427–453 מכנה אותן "המגבירים" (intensifiers); במילונים המקובלים ובספרי דקדוק שונים עדיין אין קטגוריה נפרדת כזו, והמילים הנדונות מכונות "תוארי פועל". גלינרט (1989, עמ' 229) מכנה אותן degree adverbs. על הקשר בין מילים מעצימות להבעת ריגושיות ידובר להלן בסעיף הדוגמאות.
3. את השם הזה טבע רוזן למחלקה של מילים עבריות שאין להן תפקיד זולת הופעתן במשפטים בדגם "תואר הפועל + חג"מ + ל + שם עצם + שם הפועל" (דוגמת עכשיו כדאי למשלה להציע את החוק לכנסת). הביטויים השייכים למחלקה זו אינם נוטים לא לגוף ולא למספר (רוזן, 1967, עמ' 220). מחלקת חג"מ נתפסת על ידינו כמחלקת מילים ריגושיות בשל תפקוד המילים הללו בתבנית הנדונה כנשוא מודאלי המסמן הערכת פעולה או עובדה, הבעת יחס לפעולה או לעובדה.

כשם תואר: "תקבר בשיבה טובה" (בראשית טו, טו), "זבדני אלהים אתי זבד טוב" (שם ל, כ), "ובתים טובים תבנה" (דברים ח, יב). ברם **טוב** משמשת גם חג"מ: "לא טוב היות האדם לבדו" (בראשית ב, יח). גם מילות השאלה **מה וכמה** משמשות מילים מעצימות בתוך משפט קריאה בפסוקים "מה נורא המקום הזה" (שם כח, יז), "כמה ימרוהו במדבר יעציבוהו בישימון" (תהלים עח, מ). בעברית המדוברת בת ימינו – למעברים הנדונים שכיחות גבוהה, והם חלים על מגוון גדול וחדש של מילים. ראוי לציין שאין בכוונת תיאור התופעה להכשיר אותה לשימוש.

הסבר התופעה

לפנינו תופעה חוצת לשונות בהיותה נעוצה בתהליכים חברתיים-לשוניים הקורים במילים ברוב השפות. ה"תזוזות" הנדונות מייצגות מעתק סמנטי מן האובייקטיבי לריגושי. ההבעה הסובייקטיבית-ריגושת היא מסימני ההיכר הבולטים של שפה חיה, מדוברת. בהקשר של שיח ספונטני בדיבור פנים אל פנים הדוברים נוטים לבחור במילים הטעונות רגשית יותר מבמקבילותיהן הניטרליות.

דוגמאות לתופעה

הקורפוס הנבדק: דוגמאות מן הלשון המדוברת, כפי ששמעתי בשיחות חולין ובפרסומות משודרות, וכן מה שהודגם אצל שויקה, 1997, בציון המשלב "לשון דיבור".

1. תזוזה מחלקי דיבר שונים למחלקת מילות קריאה

- שם תואר < מילת קריאה: גדול! יפה! מצוין! נהדר! עצום! מספיק!⁴ נורא! לא-נורמלי! אידיוט!
- שם עצם < מילת קריאה: שיגעון! יופי! זוועה! שטויות! חוצפה! חלום! אגדה! אימא! אלוהים! מזל (טוב)! תודה!
- צירוף מילת יחס + שם עצם < מילת קריאה: לעזאזל!⁵ לכל הרוחות!⁶ על הפנים! לחיים! בהצלחה!

4. **למספיק** כמילת קריאה במשמעות 'די' יש מקבילה בלשון המקרא, והיא שם התואר **רב**: "רב, עוד יוסף בני חיי" (בראשית מה, כח).

5. כידוע, **לעזאזל** (לא כמילת קריאה, מצויה כבר במקרא): "והשעיר [...] לשלח אתו לעזאזל המדברה" (ויקרא טז, י).

6. **לכל הרוחות** לעומת **לארבע רוחות השמים**. צירוף הדומה לצירוף השמני הזה, **לארבע**

- שם מספר < מילת קריאה: עשר! אפס!
- מילת קיום/אי קיום < מילת קריאה: יש! אין!
- מילת שלילה < מילת קריאה: לא!

מנקודת מבט פורמלית, המילים "ש"זו" למחלקת מילות הקריאה הן בעלות מבע חד-איברי שלם (מח"א, בלשוננו של צדקה, תשנ"ח, עמ' 121), המסתיים בדיבור בהגנה של קריאה. הן איבדו את אפיוני הנטייה הדקדוקית המקורית שלהן (למשל, מילים שהן שמות עצם אינן ניטות על פי מין ומספר, אינן מקבלות יידוע ואינן באות בצירוף סמיכות; מילים שהן שמות תואר אינן ניטות נטיית מין ומספר ואינן משלימות שם עצם; מילים שהן פעלים מאבדות את סימון הזמן וכיו"ב).

מנקודת מבט סמנטית, רוב המילים ממחלקות השם לסוגיו (שם תואר, שם עצם, שם מספר, שם פועל) שחלה בהן "תזוזה" לקריאה הן קבוצה סמנטית מיוחדת במחלקת חלק הדיבר שהן משתייכות אליו, מילים אלה מסמנות תכונות סקאליות (שאפשר לדרג את עוצמתן): שמות תואר סקאליים, שמות מופשטים גזורי שמות תואר סקאליים: שיגעון, יופי, זוועה, שטויות, חוצפה, שמות מספר המציינים נקודה קיצונית על הסקאלה: עשר, אפס. שמות המספר עשר ואפס עברו "תזוזה" סמנטית בעברית החדשה לסימון שמות עצם סקאליים – הציון הגבוה ביותר והנמוך ביותר בסולם ציונים שהטווח שלו מאפס עד עשר. שם המספר מאה ועשרים מציין את הנקודה הקיצונית ביותר בסולם שנות החיים של האדם. במסומן של כל אחת מהמילים מהקבוצות המוזכרות יש תכונה סקאלית כלשהי הניתנת לדירוג עד לדרגה הגבוהה ביותר. כאשר מדובר בעצמה גבוהה מאוד של התכונה המתוארת, אך טבעי הוא שעם ציון עובדה זו יגיב הנמען בקריאה.

שמות העצם אגדה, חלום, קשורים בהתרחשויות של דברים שלמעלה מן הטבע, הנתפסים בדרך כלל יוצאים מן הכלל במובן החיובי, ומכאן מובן המעתק הסמנטי שלהם לציון קריאת התפעלות. שמות העצם אימא, אלוהים, עשויים לשמש מילות קריאה להבעת חרדה ופחד מהיותם מסמנים מהויות בעולם הנוסכות ביטחון על בני האדם. באמצעות הפנייה אליהם מבקש הדובר לצאת מהתרחשות מאיימת שהוא מצוי בה (השווה לצירוף הקריאה "אלוהים ישמור!"). מילת הקיום **יש** עשויה לסמן קריאת התפעלות המכריזה על התממשות משאלה כלשהי של הדובר. מילת שלילת הקיום **אין** משמשת לקריאת התפעלות, והיא מתפענחת כקיצור של אין מילים בפי לתאר את גודל התפעלותי.

רוחות השמים, בשימושו המקורי כשם עצם במשמעות כיוונים, מובא במקרא: "ותעלנה חזות ארבע תחתיה לארבע רוחות השמים" (דניאל ח, ח).

מילת השלילה לא כקיצור של "זה לא יכול להיות!", "לא ייתכן!", "משתמשים בה כדי להביע זעזוע, תדהמה, אי-אמון, רוגז או עצב וייאוש ביחס למשהו שזה עתה נודע עליו" (הערך "לא", משמעות מספר 11; שויקה, 1997, עמ' 869).

מנקודת מבט פרגמטית יש למילים הנדונות פונקציה תקשורתית ריגושית: הן מובעות בתגובה רגשית של המוען ומביעות את התרשמותו מדברים ששמע, מהתרשמות הקורה לגד עיניו או מחוויה שחוה. הן הפכו למעין נוסחאות קבועות שגורות ומקובלות העשויות לשדר מסר תקשורתי גם ללא הקשר מפורש. ניתן למיין את התגובות הרגשיות לכמה סוגים: אם מדובר בהתרשמות חיובית של הדובר, תביע תגובתו קורת רוח, שמחה, התפעלות (מצוין!, שיגעון!, עשר!, כל הכבוד!); אם מדובר בהתרשמות שלילית שלו, תביע תגובתו מורת רוח, רוגז, חוסר סבלנות, אכזבה ותסכול (נורא!, זוועה!, להשתגע!⁷, על הפנים!) או יחס של זלזול בזולת וביטול הנאמר (אידיוט!, אפס!).

צדקה (תשנ"ח, עמ' 109) כולל במסגרת ההיבטים הריגושיים בקבוצה של מבע חד-איברי גם ברכות ואיחולים (מזל טוב!, בהצלחה!, עד מאה ועשרים!) ותודות (תודה!).

מה יש במילים המודגמות לעיל להבעת קריאות רגש למיניהן שאין במילות הקריאה ה"קלאסיות", כגון **הידד!** להבעת שמחה והתפעלות: "שָׁאֵג וְיָאֵג עַל-נְהוּ הַיָּדָד" (ירמיהו כה, ל), "וְעָנָה עַל-יָד הַיָּדָד" (שם נא, יד); **הוי!** להבעת צער: "וַיִּסְפְּדוּ עָלָיו הוּי אָחִי" (מלכים א יג, ל).

מילות הקריאה המקוריות הן מילים כלליות, ניטרליות מבחינה סמנטית, ואילו המילים החדשות שזזו מקטגוריה אחרת היו במקורן מילות תוכן, והן משמרות חלק מהמטען הסמנטי הקשור בשורש הספציפי שלהן. למשל: שמות תואר שיש בהגדרתם הראשונית רכיב סמנטי, המתייחס לתכונה מוערכת חיובית או שלילית, משמשים מילות קריאה להבעת קורת רוח או מורת רוח. מילות הקריאה החדשות נושאות אפוא קונוטציה ריגושית מגוונת יותר, בעלת עצמה רבה יותר מעצמת מילות הקריאה הקלאסיות, והן מגוונות את מצאי המילים הריגושיות בלשוננו.

2. תזוזה מחלקי דיבר שונים למחלקת המילים המעצימות בתוך משפט קריאה

כאמור בהערה 2 לעיל, מילים מעצימות הן מילים דוגמת מאוד, הכי, כל כך, ביותר, פחות, קצת, המסמנות את שיעור העצמה של תכונה סקאלית כלשהי. במשפטים

7. השורש שג"ע משמש הן לקריאה חיובית (שיגעון!) הן לקריאה שלילית (להשתגע!) מהיותו מסמן סטייה מנורמה שלעתיים היא נתפסת יוצאת מן הכלל מן ההיבט החיובי ולעתיים – יוצאת מן הכלל מן ההיבט השלילי.

שלהלן מודגמות תזוזות של מילים מחלקי דיבר שונים למחלקת המילים המעצימות:

- שם עצם < מילית מעצימה בתוך משפט קריאה: מיהרתי רצח!, היא יפה שיגעון!, הוא עייף מוות!, אני רעב פחד!, הוא לחוץ אש!, המבחן היה קשה המחץ!
- שם פועל < מילית מעצימה בתוך משפט קריאה: היא יפה למות!, מדויק להפליא!, מפואר להדהים!, מסוכן להחריד!⁸
- שם תואר/ בינוני < מילית מעצימה בתוך משפט קריאה: אני רעב נורא!
- כינוי רמז משווה < מילית מעצימה בתוך משפט קריאה: כזאת חוצפה!, כזאת חכמה!⁹
- מילת שאלה < מילית מעצימה בתוך משפט קריאה: איך משעמם פה!, איזה נחמדה הבחורה הזאת!, המקום הזה של ה"אין" הגדול, מה זה מבחיל!, היא שרה מה זה יפה!, כמה הוא מפטפט!

התזוזה של מילים מחלקי דיבר שונים למחלקת המילים המעצימות קשורה בהבעה ריגושת מהיות המילים המעצימות מסמנות עצמה גבוהה ביותר של תכונה מסוימת, עד כדי התפעלות משיעורה.

מנקודת מבט פורמלית, המילים הנדונות באות בהקשר תחבירי שהן משלימות בו מילים המסמנות מהויות סקאליות הניתנות להעצמה: שמות תואר (חכם, יפה, רעב, לחוץ), תוארי פועל (יפה), פעלים גזורי שם תואר (רזתה) או תואר הפועל (מיהרתי).

מנקודת מבט סמנטית, המילים (ממחלקות שם העצם, שם הפועל, שם התואר) העוברות תזוזה לסימון העצמה שייכות לקבוצות סמנטיות שיש בסדרת הרכיבים הסמנטיים שלהן משהו המאפשר סימון הדרגה הקיצונית של התכונה המסומנת למילים שהן משלימות. זאת ועוד: הן מגוונות ומאפיינות את הדרגה הקיצונית בזכות המשמעות המקורית שלהן. בשמות העצם רצח, מוות, מחץ, אש, קיים רכיב סמנטי הקשור בקיצוניות, ובאמצעותו המוען מתאר את השיעור המדהים של התכונה המתוארת על ידיו במשפט הקריאה. גם באמצעות שמות הפועל (להפליא, להדהים), השייכים למשפחה הסמנטית של פועלי תפיסה שכלית, מועבר מסר סמנטי של תימהון העולה לנוכח התכונה בשיעור קיצוני שמתאר המוען באמצעות משפט הקריאה (מפואר להדהים! = גודל הפאר עשוי להדהים את

8. השווה במקרא: "גִּבְרָה לְבוּ עַד לְהַשְׁחִית" (דברי הימים ב כו, טז), "בימים ההם חלה חזקיהו לְמוֹת" (ישעיהו לח, א), "חלה יחזקיהו עַד לְמוֹת" (דברי הימים ב לב, כד).

9. ראה הנקין, תשנ"ה.

רואהו); השם המופשט **פחד** ושם הפועל **להחריד** מתארים מצב רגשי שהוא תוצאה של התכונה המתוארת על ידי המוען בערכים סקאליים קיצוניים. אם כן, הגיוון הספציפי שהמילים שעברו תזוזה נותנות להעצמה של התכונה, יש בו כדי לגרום התפעלות, ומכאן, המשפט שהן מובאות בו מסתיים בהנגנה של קריאה. ניתן לדבר אפוא על תזוזה למחלקת המילים המעצמות בתוך משפט קריאה.

מילות השאלה שעברו תזוזה לסימון מילה מעצימה מאבדות את הפונקצייה המקורית השואלת שלהן, והמשפט כולו אינו מסתיים עוד בהנגנת שאלה אלא בהנגנה של קריאת התפעלות. משפט התגובה של הנמען על משפטים כגון איך/ כמה משעמם כאן!, איזה נחמדה הבחורה הזו! יהיה מעין: כן, באמת משעמם מאוד; כן, באמת היא נחמדה מאוד; מה שמלמד על הפונקצייה המעצימה שיש למילת השאלה המקדימה את שם התואר. המקרא מספק לנו הוכחה טובה לפונקצייה המעצימה של מילת השאלה באמצעות תקבולת, שבה מילה מעצימה "טבעית" מקבילה למילת שאלה: "מה גדלו מעשיך ה', מאד עמקו מחשבתך" (תהלים צב, ו).¹⁰

המשמעות הריגושית בולטת היטב בהשוואה של הביצוע הנדון לביצוע הרגיל שבו מושלם שם תואר במילה מעצימה, והצירוף כולו אינו בראש המשפט. השווה בין "איזה נחמדה היא!" לבִּכְרָה המקובלת "היא נחמדה מאוד".¹¹

3. תזוזה מחלקי דיבר שונים למחלקת חג"מ

כאמור בהערה 3 לעיל, מחלקת חג"מ נתפסת על ידינו כמחלקת מילים ריגושיות בשל תפקוד המילים הללו בתבנית "חג"מ + (ל- + שם עצם) + שם פועל" כנשוא מודאלי המסמן הערכת פעולה או עובדה, הבעת יחס לפעולה או לעובדה.

10. אבל יש שהן באות זו לצד זו: "ובישועתך **מה** יגל **מאד**" (תהלים כא, ב).

קדרי (תשנ"ה, בפרק המגבירים, עמ' 427-468) מביא לא מעט דוגמאות לשימוש זה במקרא ובלשון חכמים. במקרא: "**מה** נורא המקום הזה" (בראשית כח, יז), "**מה** טבו אהלך יעקב" (במדבר כד, ה), "הנה **מה** טוב ו**מה** נעים שבת אחים גם יחד" (תהלים קלג, א), "**כמה** ימרוהו במדבר יעציבוהו בישימון" (תהלים עח, מ). בלשון חז"ל: "ואומר **מה** נאה אילך זה **מה** נאה ניר זה" (אבות ג, ז), "**כמה** גדולים דברי חכמים" (תוספתא, יבמות, יד, ה), "**כמה** יגע אדם הראשון [...] עד ש [...]..." (ברכות ז, ב).

11. מור (תשנ"ג) נדרשת לשאלת ההבחנה בין התבנית העברית המקובלת בלשון הכתובה, שלפיה "התיאור המעצים", כלשונה, מובא לאחר הגרעין המועצם על ידיו, לבין התבנית העולה בלשון הדיבור, שלפיה המעצים מקדים את המועצם, ומסקנתה שהקדמת המעצים למועצם מעניקה עצמה גדולה יותר למה שמצוי בהגדרתו הסמנטית של הרכיב הלשוני המועצם.

- פועל בהווה זכר יחיד < חג"מ: לא בא לי ללכת הערב לקולנוע, לא מזיז לי לראות אותו סובל – מגיע לו לסבול, נשבר לי להעיר אותך כל בוקר, נמאס לי לחזור על הבקשה הזאת.

- שם תואר < חג"מ: מתאים לי ללכת לסרט הערב, מפחיד לצאת מהבית במצב הביטחוני כיום, מצחיק ללבוש חצאית עם סנדלים, משגע לחשוב מה היה יכול לקרות, בוער לך / דחוף לך לבזבז את כל הכסף כבר היום?, זה לא חכם / טיפשי להסתובב לבד בחוצות מקסיקו-סיטי, זה חסכוני לקנות ב"מטרו", זה כל כך ישראלי לעשות פיקניק בפארק ביום העצמאות, גדול עליי / קטן עליי להרצות בכנס הזה.

- שם עצם < חג"מ: תענוג גדול לנהוג ב"הונדה", זו חוויה לשחות עם דולפינים, זה שיגעון / טירוף / סיוט / עינוי לשחות בקור הזה, זה ממש רוע ללעוג לאדם נכה, זה טמטום לצאת ביום כזה לפיקניק, זו טעות לצאת לקניות בשעה כזו, דיכאון לשבת בבית ביום קיץ כזה.

המילים מקבוצות חלקי הדיבר השונות שחלה בהן תזוזה לחג"מ, אינן כפופות עוד כפיפות מורפולוגית לא למין ולא למספר, ואם הן מקבוצת הפועל – אין הן נוטות עוד נטיית גוף וזמן.

כמה משמות התואר שעברו לשמש חג"מ (מפחיד, מצחיק, משגע) הם שמות תואר המציינים מצב רגשי בשימוש המקורי או בעקבות מעתק מטפורי; כמה מהם (חכם, טיפשי, חסכוני) הם שמות תואר המציינים תכונות סובייקטיביות שהדובר מעריך בעקבות התבוננות בהתרחשות המתוארת.¹² שמות התואר גדול, קטן, שבשימוש המקורי מציינים הערכה של גודל פיזי שהוא יותר או פחות מהנורמה של הדבר הנמדד, מסמנים בתזוזתם לחג"מ הערכה לפעולה המסומנת בשם הפועל שהיא למעלה (=יותר) או למטה (=פחות) מיכולתו או מכישוריו של הדובר. הפעלים שעברו תזוזה לקבוצת חג"מ הם עדיין קבוצה קטנה ולא מובהקת מבחינה סמנטית.

מנקודת מבט סמנטית, שמות העצם שעברו תזוזה לקבוצת חג"מ (כגון תענוג, חוויה, שיגעון) הם מסוג שמות תוכן, שהם כינוי מעריך למעשה או להתרחשות,¹³ כינוי המביע את יחסו של הדובר למעשה או להתרחשות המסומנים בשם הפועל בתוך התבנית התחבירית שחג"מ בראשה.

12. ראה רובינשטיין, תשמ"ג.

13. ראה בורוכובסקי וטרומר, תשנ"ג, עמ' 238.

הקיצורים הביבליוגרפיים

בורוכובסקי וטרומר, תשנ"ג = א' בורוכובסקי ופ' טרומר, "הפוך בה והפוך בה" – עיון סמנטי-פרגמטי ביחס המשמעות בין מילים המכונה 'הפך', לשוננו נז (תשנ"ג), עמ' 215–249

גלינרט, L. Glinert, *The Grammar of Modern Hebrew*, Cambridge = 1989
1989

הנקין, תשנ"ה = ר' הנקין, "כינויי רמז משווים ושימושם לדירוג", לשוננו נח (תשנ"ד–תשנ"ה), עמ' 119–143

טרומר, תש"ס–תשס"א = פ' טרומר, "תזוזות קטגוריאליות בעברית הישראלית", חלקת לשון 29–32 (תש"ס–תשס"א), עמ' 222–241

טרומר, תשס"ד = פ' טרומר, "מילות שאלה שאינן שואלות", למ"ד לאיל"ש: קובץ מחקרים במלאות שלושים שנה לאגודה הישראלית לבלשנות שימושית, בעריכת י' שלזינגר ומ' מוצניק, ירושלים תשס"ד, עמ' 123–140

טרומר, בדפוס = פ' טרומר, "תזוזות קטגוריאליות בשם התואר בעברית הישראלית" (בדפוס).

מור, תשנ"ג = ג' מור, "בין לשון כתובה למדוברת, במה שבין התיאור המאייך המעצים למועצם על ידיו", עברית שפה חיה, בעריכת ע' אורנן, ר' בן שחר וג' טורי, חיפה תשנ"ג

ניר, תשמ"ט = ר' ניר, סמנטיקה עברית – משמעות ותקשורת, תל-אביב תשמ"ט צדקה, תשנ"ח = י' צדקה, מחקרים בתחביר ובסמנטיקה, באר-שבע תשנ"ח קדרי, תשנ"ה = מ"צ קדרי, תחביר וסמנטיקה בעברית שלאחר המקרא, ב, רמת-גן תשנ"ה

רובינשטיין, תשמ"ג = א' רובינשטיין, "פעלים שנושאים מימוש פרופוזיציה", לשוננו מז (תשמ"ג), עמ' 147–154

רוזן, 1967 = ח' רוזן, עברית טובה, ירושלים 1967
שויקה, תשנ"ז = י' שויקה, רב מילים, המילון השלם לעברית החדשה, תל-אביב תשנ"ז